

Projekt

**UCHWAŁA NR XXXI/.../21
RADY GMINY SĘDZIEJOWICE**

z dnia 30 czerwca 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Gminie Sędziejowice na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 i 956), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sędziejowice na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sędziejowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jarosław Bartczak

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025

I. WPROWADZENIE

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załóżek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje pomiędzy członkami, które winny być oparte na miłości i wzajemnym zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa jest zamierzonym działaniem, które wykorzystuje przewagę siły, a skierowane jest przeciwko bliskiej osobie. Działanie to narusza prawa i dobra osobiste osoby bliskiej, powoduje cierpienie.

Na zjawisko przemocy w rodzinie można patrzeć z różnych punktów widzenia, przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc w rodzinie. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna zaś, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Ogromną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Przemoc domowa może być skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest także potwornym zagrożeniem. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

II. PODSTAWY PRAWNE W PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY W RODZINIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sędziejowice jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Ma charakter długofalowy. Obejmuje lata 2021-2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom. Opracowany jest w oparciu o uchwałę nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021

r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M.P. poz. 235).

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Wskazuje zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Ustawa określa dla samorządu gminnego następujące zadania: tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie to:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M.P. poz. 235),
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz. U. 2020 poz. 2105),
9. Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie wydawania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (Dz. U. 2020 poz. 2066),
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny (Dz. U. z 2011 nr 81 poz. 448),
11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2011 nr 126 poz. 718),
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie Procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. z 2011 nr 209 poz. 1245),
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 października 2019 roku w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzajach uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2019 poz. 2080),

14. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 roku w sprawie Zespołu Monitorującego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz. U. z 2011 nr 28 poz. 146),

15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 nr 50 poz. 259).

Od 30 listopada 2020 r. zaczęło obowiązywać nowe narzędzie dla policjantów i żandarmów wojskowych. W przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie i zagrożenia dla życia lub zdrowia bliskich będzie można nakazać sprawcy opuszczenie mieszkania lub zakazać zbliżania się do niego. Nawet jeśli nie będzie sprawcy w domu, wtedy taka informacja zostaje umieszczona na drzwiach wejściowych. Procedura ta obejmuje również właścicieli/najemców mieszkania. Nakaz lub zakaz mogą być stosowane łącznie i są natychmiast wykonalne. Mogą być wydane podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub w związku z informacją o stosowaniu przemocy w rodzinie. Przewidziano też sytuację kiedy osoba, wobec której zastosowano nakaz lub zakaz, potrzebuje czegoś z mieszkania. Po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą i wyłącznie w obecności policjanta osoba stosująca przemoc może odebrać określone przedmioty.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY

Od 2011 r. na terenie Gminy Sędziejowice działa Zespół Interdyscyplinarny. W 2019 r. powołano nowy Skład Zespołu, do którego wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Zdrowia, Policji, Sądu Rejonowego, Prokuratury Rejonowej, Oświaty oraz organizacji pozarządowej. Na wniosek Prokuratury Rejonowej w 2021 r. wykreślono ich przedstawiciela z Zespołu.

Na dzień 30.06.2020 r. liczba mieszkańców w Gminie Sędziejowice wynosi 6 349 z czego liczba mężczyzn to 3 150, a kobiet 3 203. Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, iż w latach 2016 - 2020 zostało założonych łącznie 43 formularzy „Niebieska Karta”, głównie przez Policję. Jedna Karta została sporządzona przez pracownika socjalnego. W przeważającej większości osobami narażonymi na doznawanie przemocy są kobiety, natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej. Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej. Najmniejszy procent osób dotkniętych przemocą to osoby dorosłe wspólnie zamieszkujące np. rodzice, krewni. Zjawisko przemocy jest najczęściej zauważane w rodzinach osób uzależnionych, nadużywających alkoholu. Świadczy o tym fakt zastania sprawców przemocy pod wpływem alkoholu w czasie popełnienia czynu. Spożyty alkohol przyczynia się do osłabienia kontroli nad zachowaniem, zwiększa reagowanie złością i gniewem na własne niepowodzenia i trudności życiowe tj. brak pracy, trudności wychowawcze z dziećmi, zazdrość, zdradę małżeńską.

Liczba Niebieskich Kart

Lp.	Rok założenia NK	Liczba NK
1.	2016	15
2.	2017	6
3.	2018	8

4.	2019	5
5.	2020	9
Razem		43

Z ustaleń i obserwacji pracowników socjalnych wynika, że Gmina Sędziejowice boryka się z problemem przemocy domowej. Skala nie jest na rażąco wysokim poziomie. Nie należy jednak tego problemu bagatelizować lub pozostawiać jako nieistniejącego, albowiem sprawy związane z przemocą jeszcze przez niektórych są skrywane i być może w wielu przypadkach nie są rozeznane i trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na fachową pomoc którejs z zajmujących się tym problemem instytucji. Z analizy danych wynika, iż coraz więcej osób decyduje się na korzystanie ze wsparcia psychologicznego jako jednej z form sprzyjającej zmianie postaw wobec przemocy oraz jako forma radzenia sobie w trudnych sytuacjach kryzysowych, a zwłaszcza w sytuacji przemocy w rodzinie. Złożoność i stopień skomplikowania formalnych jak i emocjonalnych relacji rodzinnych sprawia też, że instytucje nie są często w stanie wnikać w dotkniętą problemem rodzinę i skutecznie interweniować w przypadku kryzysu. Incydenty przemocy wewnątrzrodzinnej są dość łatwe do ukrycia w początkowej fazie występowania. Trzeba podkreślić, iż przemoc nie jest rozwiązaniem konfliktów rodzinnych i bezpośrednia reakcja na nią, jak również długotrwałe jej skutki przyczyniają się do wewnętrznego rozbicia rodziny. Z tego powodu ważne jest by osoba doznająca przemocy w miarę możliwości jak najszybciej uzyskała dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologicznego. Coraz częściej reakcję na przemoc analizuje się w kategoriach urazu psychicznego, który czyni jednostkę bezsilną, rodzi się strach i poczucie zagrożenia.

Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Sędziejowice, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.

Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.

Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy w rodzinie na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.

Popiera się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy ze służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury „Niebieskiej Karty”.

Poleca się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy w rodzinie oraz przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji.

Efektom tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy Sędziejowice w związku z występowaniem przemocy ukrytej, występującej w rodzinie czy w szkole i nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na jej temat.

Każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Pomaganie rodzinom, w których dochodzi do przemocy jest procesem, który został podzielony na następujące etapy:

1. Rozpoznanie przemocy w rodzinie – wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia po to, aby podejmowane działania przyniosły pozytywne rezultaty, a nie pogorszyły sytuacji.
2. Diagnoza wstępna – zorientowanie się czy i jakie bezpośrednie niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.
3. Interwencja – działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję, ale także inne instytucje.
4. Diagnoza szczegółowa – dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy, a także deficytów i zasobów.
5. Opracowanie planu pomocy – plan powinien uwzględniać wszelkie działania, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny, a więc oprócz pomocy i wspierania ofiar, na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar - jest on planowany z zainteresowanymi osobami i akceptowany przez nie.
6. Realizacja planu pomocy – przy wychodzeniu z sytuacji przemocy, trwającej nieraz wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem.
7. Korekta planu pomocy – śledzenie na bieżąco realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, osób zagrożonych przemocą, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

V. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sędziejowice na lata 2021 - 2025 będzie realizowany przez instytucje: Urząd Gminy, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sędziejowicach, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach, Punkt Konsultacyjny, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziejowicach placówki oświatowe na terenie gminy, Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziejowicach przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Łasku, Sądem Rejonowym i Prokuraturą Rejonową w Łasku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku, Poradnię Uzależnień w Łasku, organizacje pozarządowe oraz sołtysów i rady sołectkie.

VI. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Działalność Gminy

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

Cel działań Zespołu: skoordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie.

Zadania Zespołu:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- opracowanie i wdrażanie procedur współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami, zajmującymi się problemami przemocy w rodzinie,
- nie rzadziej niż raz na kwartał, spotkania mające na celu usprawnienie dotychczasowych działań i kształtowanie polityki pomocowej na terenie gminy Sędziejowice;
- tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach;
- zapewnienie merytorycznego wsparcia w trudnych przypadkach zgłoszonych przez grupy robocze;
- monitorowanie i ewaluacja programu;
- stworzenie procedur współpracy pomiędzy instytucjami w celu odizolowania ofiar od sprawców przemocy;
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie.

3. Działania Punktu Konsultacyjnego dla rodzin

Cel działań: zdiagnozowanie problemów klienta w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług.

Zadania Punktu Konsultacyjnego:

- motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia – dla uzależnionych, współuzależnionych i doświadczających przemocy w rodzinie,
- pomoc w zrozumieniu, że osoby zgłaszające się nie są wyjątkami, jeśli chodzi o problem uzależnienia, współuzależnienia i doświadczania przemocy i że nie muszą samotnie przeżywać swoich kłopotów
- pomoc w dostrzeżeniu konkretnych możliwości przerwania „błędneho koła” uzależnienia, współuzależnienia i przemocy,

- pomoc w odzyskiwaniu poczucia kontroli nad tym, co się dzieje w życiu,
- informowanie o dostępnych miejscach i formach pomocy oraz kompetencjach poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które mogą się włączyć w systemową pomoc dla rodziny.

4. Działania Policji

Cel działań: ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,

Zadania Policji:

- interwencja;
- sporządzanie dokładnego opisu zdarzenia,
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

5. Działania Ośrodka Zdrowia

Cel działań: poprawa stanu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców poprzez zapewnienie, kompleksowej oraz wysokiej jakości opieki zdrowotnej.

Zadania Ośrodka Zdrowia:

- przeprowadzenie spokojnej rozmowy z ofiarą bądź świadkiem przemocy domowej, umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwość jej występowania;
- poinformowanie ofiar o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy służb lub instytucji;
- rozpoznanie podczas rozmowy sygnałów świadczących o występowaniu przemocy;
- wystawienie na potrzebę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach;
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenie wykorzystania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała);
- uruchamianie procedury „Niebieska Karta”.

6. Działania Oświaty

Cel działań: realizacja własnych zadań poprzez diagnozę, konsultacje, terapie, psychoedukacje, doradztwo, mediacje.

Zadania Oświaty:

- rozpoznać sygnały świadczące o doznawaniu przez dziecko form krzywdzenia, zaniedbania;
- utrzymywać kontakt z rodziną dziecka;
- wystąpić do sądu o wgląd w sytuację rodziny;
- powiadomić policję lub prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- udzielić wsparcia;
- skierować do specjalistycznej placówki, poradni psychologiczno – pedagogicznej;

- monitorować sytuacje dziecka i rodziny, współpracując z innymi służbami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- uruchomić procedurę „Niebieskiej Karty” przewidzianej dla przedstawicieli oświaty w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

7. Działania Sądu Rejonowego

Cel działań: stwarzanie warunków powrotu do normalnego życia nieletnim, którzy popadli w konflikt z prawem bądź z zasadami współżycia społecznego, oraz w dążeniu do umacniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej i poczucia odpowiedzialności rodzin za wychowanie nieletnich. Do zadań Wydziału Rodzinnego i Nieletnich należy rozpoznawanie spraw z zakresu:

- prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich;
- leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych.

8. Działania Prokuratury Rejonowej:

Cel działań: strzeżenie praworządności oraz czuwanie nad ściganiem osób, które dopuściły się popełnienia przestępstw.

Zadania Prokuratury Rejonowej:

- prowadzenie lub nadzorowanie postępowania przygotowawczego w sprawach karnych oraz wytaczanie powództw w sprawach karnych i cywilnych oraz składanie wniosków;
- podejmowanie środków przewidzianych prawem, zmierzających do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w postępowaniu sądowym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach;
- sprawowanie nadzoru nad wykonaniem wyroków;
- prowadzenie badań w zakresie problematyki przestępczości oraz jej zwalczania i zapobiegania;
- współdziałanie z organami państwowymi w zapobieganiu przestępczości i innym naruszeniom prawa.

9. Działania organizacji pozarządowych

Cel działań: prowadzenie działalności edukacyjnej i kulturalnej, zwłaszcza w zakresie inicjowania, wspierania i pomocy w przedsięwzięciach edukacyjno-kulturalnych, w szczególności na rzecz dzieci i młodzieży, a także wspieranie dzieci i młodzieży oraz rodzin w trudnej sytuacji życiowej.

Zadania organizacji pozarządowych:

- inicjowanie, organizowanie i koordynowanie;
- realizacja programów edukacyjnych, kulturowych oraz społecznych o zasięgu gminnym;
- współpraca z ośrodkiem władzy publicznej w celu pozyskiwania środków finansowych na rzecz funkcjonowania zespołu;
- nawiązywanie i rozwój kontaktów z ludźmi.

VII. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI PROGRAMU

Cele programu:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna;
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc;
4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy;
2. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą;
3. Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Sędziejowice;
4. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy;
5. Zapobieganie stosowaniu przemocy poprzez oddziaływania psychologiczno - terapeutyczne, na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Kierunki:

1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
2. Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dążenie do opracowania pełnej diagnozy zjawiska przemocy na terenie Gminy Sędziejowice przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny, poprzez analizę sprawozdań z instytucji świadczących pomoc w zakresie przemocy w rodzinie;
3. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
4. Budowanie systemu wsparcia dla osób uwikłanych w sytuację przemocy w rodzinie;
5. Kształtowanie właściwych postaw w społeczności lokalnej wolnych od przemocy: działania edukacyjne, działania profilaktyczne, działania informacyjne;
6. Monitorowanie działań pomocowych.

Wskaźniki:

1. Liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie;
2. Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieska Karta”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A”, „Niebieska Karta-C”;
3. Liczba osób i rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”, w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej i seksualnej;
4. Liczba powtórnie zakładanych „Niebieska Karta” w rodzinie;
5. Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie oraz z uwagi na brak zasadności podejmowanych działań;
6. Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w danym roku;
7. Liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
8. Liczba programów dla dzieci i młodzieży, promujących zachowania wolne od przemocy;
9. Liczba osób, w stosunku do których prowadzono działania;
10. Liczba placówek prowadzących poradnictwo, którym udzielono porad w zakresie przeciwdziałania przemocy;
11. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość;

12. Liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne oraz pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej;
13. Liczba lokalnych kampanii spotkań społecznych w tematyce przeciwdziałania przemocy;
14. Liczba opracowanych materiałów informacyjnych;
15. Aktualizowanie na stronach internetowych baz teleadresowych instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, z wyszczególnieniem podmiotów zapewniających miejsca schronienia oraz podmiotów świadczących wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego;
16. Liczba rodzin monitorowanych po opuszczeniu przez sprawcę aresztu lub zakładu karnego;
17. Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie;
18. Liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez sporządzenie aktu oskarżenia bądź przez umorzenie postępowania.
19. Liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonywania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art.12d ustawy);
20. Liczba wniosków o nałożenie obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny;
21. Liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy w rodzinie,
22. Liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości (ew. sądu) informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych, o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc;
23. Liczba przeprowadzonych szkoleń zawodowych obejmujących treści dotyczące zapobiegania, rozpoznawania oraz reagowania na przemoc w rodzinie oraz liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji powyższych celów i kierunków w latach 2021-2025

VIII. SZCZEGÓŁOWE DZIAŁANIA W GMINIE SĘDZIEJOWICE

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmocnienie konsekwentnych zachowań i postaw),
2. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Sędziejowice poprzez lokalne media, która ma przede wszystkim na celu obalenie mitów i stereotypów utrudniających pomaganie, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie na stronach internetowych stałych informacji, gdzie można szukać pomocy, itp.),
3. Tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki urzędowe wynikające z obserwacji, rozmów, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin,

4. Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami procedury „Niebieskiej Karty”,
5. Występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną,
6. Udział w kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
7. Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością,
8. Przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy,
9. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
10. Inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc, monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
11. Prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej,
12. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku w zakresie kierowania osób do Ośrodków Interwencji Kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
13. Tworzenie Grup Roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie w zależności od problematyki danej rodziny. W skład takich grup mogą wchodzić przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Oświaty, przedstawiciel Sądu (kurator), ochrony zdrowia lub przedstawiciele innych podmiotów w zależności od potrzeb,
14. Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie,
15. Wszelkie inne działania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie, a nie ujęte w niniejszym programie.

IX. SPRAWOZDAWCZOŚĆ, MONITOROWANIE I KOORDYNACJA

Monitorowanie realizacji programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację oraz bieżącą współpracę członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sędziejowicach corocznie w terminie do dnia 31 marca przedkłada Radzie Gminy Sędziejowice sprawozdanie z realizacji Programu.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 będą w szczególności środki własne gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zadania Programu mogą być również finansowane z innych źródeł w ramach programów wspólnotowych Unii Europejskiej oraz dotacji konkursowych.

XI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie;
2. Podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy;
3. Upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
4. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie;
5. Spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie;
6. Podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

XII. PODSUMOWANIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice. Przemoc w rodzinie jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, niewypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz nierzadko choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha awantura przeradza się w prawdziwy dramat. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy świadczą o tym, iż coraz trudniej jest się nam wzajemnie komunikować. Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstyd, bezradność, nieufność, obawy o własne zdrowie i życie oraz brak gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Ponadto część błędnych przekonań będących w świadomości społeczeństwa powoduje, iż osoby doznające przemocy nie potrafią temu zjawisku zapobiec. Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest priorytetowe w gminnej polityce społecznej za pośrednictwem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Rodzina jest podstawowym i najlepszym miejscem na świecie dziecka, w którym ono wzrasta i rozwija się. W przyszłości to dziecko stanie się dorosłym, założy własną rodzinę i najczęściej będzie powielało wyuczone role, stosowało podobne metody wychowawcze. Istnieje konieczność podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gdy rodzina otworzy się na kłopoty, wykaże zrozumienie, cierpliwość i przede wszystkim życzliwość, to stanie się sobie bliższa. A co za tym idzie łatwiej i lepiej będzie sobie radzić z najróżniejszymi problemami. Gdy dorośli będą starali się stosować zasadę oparcia w sobie, powstanie silna wewnętrzna rodzina, która potrafi sama sobie radzić ze swoimi problemami bez użycia przemocy. Dlatego należy wspierać przedsięwzięcia mające na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Na skutek sprzeciwu społecznego dotyczącego przemocy, którego efektem były kampanie medialne, coraz więcej osób ujawniło i ujawnia swoje traumatyczne doświadczenia, poszukując profesjonalnej pomocy. Zwiększające się zainteresowanie zjawiskiem przemocy w rodzinie prowadzi do coraz to większej liczby placówek świadczących pomoc w tym zakresie, a wzrost kompetencji osób pomagających pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć. W Programie na lata 2021-2025 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach 2016-2020, jak również podjęcie nowych przedsięwzięć. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.), do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sędziejowice na kolejne lata 2021-2025 jest w pełni zasadne, ponieważ pozwoli to na kontynuację działań zawartych w dotychczas obowiązującym Programie na lata 2016-2020.

Sędziejowice, dnia 18.06.2021 r.

Wójt Gminy Sędziejowice

Dariusz Cieślak